

УДК 35.08:005.334.2

DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-6\(66\)-9](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-6(66)-9)

Роман СТАДНІЙЧУК

кандидат економічних наук, в.о. доцента кафедри загально юридичних дисциплін, ПВНЗ
«Херсонський економічно-правовий інститут», вул. Кримська, 130, Херсон, Україна, 73028

Roman STADNICHUK

PhD in Economics, Associate Professor at the Department of General Legal Disciplines, Kherson Economic and Legal Institute, Krymska Str., 130, Kherson, Ukraine, 73028

РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ

THE ROLE AND FEATURES OF PUBLIC POLICY FOR SETTLEMENT OF SOCIAL CONFLICTS

В статті досліджено публічну політику та соціальний конфлікт. Дослідження показало, що раннє спільне розуміння ризиків конфлікту є центральним для запобігання. Але розуміння ризиків недостатньо; важливо, щоб учасники були готові коригувати політику та програмування для подолання цих ризиків. Для цього необхідно створити платформи на рівні країни або регіону, які дозволять відверто обговорювати з усіма зацікавленими сторонами типи політики та програм, які потрібні при перших ознаках ризику, а не тоді, коли насильство вже почалося та в ситуації гострої кризи.

Це також вимагає ретельного управління впливом економічних і соціальних потрясінь (таких як швидкі зміни цін на продовольство чи енергоносії), зростання інфляційного тиску тощо. Коли суспільства фрагментовані та поляризовані, цими наслідками потрібно особливо добре керувати, і іноді потрібно більше часу та грошей для проведення певних реформ, необхідних для стабілізації економіки.

Учасникам розвитку необхідно набагато більше усвідомлювати вплив економічної та соціальної політики на розбудову миру та безпеку. Поки що учасники розвитку та розбудови миру – на національному, регіональному чи міжнародному рівнях – недостатньо взаємодіють. Розвиток має особливо важливі наслідки для безпеки, по-перше, тому що незахищеність значною мірою підриває зусилля з розвитку, а також тому, що втручання в розвиток часто можуть сприяти місцевій безпеці набагато більше, ніж сама по собі поліція. Однак це вимагає, щоб учасники – як з боку безпеки, так і з боку розвитку – розуміли один одного та вступали в конструктивну співпрацю. Нарешті, роль учасників гуманітарної діяльності та розвитку є взаємодоповнювальною, особливо з точки зору запобігання, і потрібні додаткові зусилля, щоб зробити взаємозв'язок між гуманітарною діяльністю та розвитком реальністю.

Ключові слова: роль, публічна політика, демократичне управління, соціальні конфлікти.

The article examines public policy and social conflict. The study found that early shared understanding of the risks of conflict is central to prevention. But understanding the risks is not enough; it is important that participants are prepared to adjust policies and programming to address these risks. This requires the creation of platforms at the country or regional level that allow open discussion with all stakeholders about the types of policies and programs that are needed at the first sign of risk, not when violence has already begun and in an acute crisis.

It also requires careful management of the impact of economic and social shocks (such as rapid changes in food or energy prices), rising inflationary pressures, etc. When societies are fragmented and polarized, these consequences need to be managed especially well, and sometimes more time and money are needed to implement certain reforms needed to stabilize the economy.

Development actors need to be much more aware of the impact of economic and social policies on peacebuilding and security. So far, the participants in development and peacebuilding – at the national, regional, or international levels – are not sufficiently interacting. Development has particularly important implications for security, first because insecurity largely undermines development efforts, and because development interventions can often contribute much more to local security than policing alone. However, this requires that actors—both from the security and development sides—understand each other and engage in constructive cooperation. Finally, the roles of humanitarian and development actors are complementary, especially in terms of prevention, and additional efforts are needed to make the nexus between humanitarian and development a reality.

Key words: role, public policy, democratic governance, social conflicts.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями. Політики можуть знайти два простих, але ключових повідомлення, які випливають із спільно опублікованого звіту ООН і Світового банку

«Шляхи до миру, інклюзивні підходи до запобігання насильницьким конфліктам». Перше полягає в тому, що економічний і соціальний розвиток може відігравати центральну роль у запобіганні насильницьким конфліктам; друге полягає в тому, що розвиток потрібно

розуміти по-іншому в країнах або регіонах, які мають очевидний ризик насильницького конфлікту. Уряди та донорське співтовариство ще далеко не засвоїли ці повідомлення; як наслідок, величезні можливості втрачаються. Невдоволення соціальних груп, пов'язане з відчуженням, є головною рушійною силою жорстоких конфліктів у сучасному світі. Це не означає, що інтереси чи розрахунки еліт не відіграють ролі, особливо у підтримці ситуації насильства після початку конфлікту. Покращення в цих сферах вимагатиме суттєвих змін у тому, як ті, хто розробляє економічну та соціальну політику на рівні країни, а також в установах, які їх підтримують, виконують свою роботу. Дослідження розглядає багато прикладів країн, які успішно подолали ризик насильницьких конфліктів, часто за підтримки міжнародного співтовариства, і в результаті знайшли стійкі шляхи до миру. Проте значно більше урядів та установ повинні покращити спосіб розробки та підтримки економічної та соціальної політики та взаємодію з миротворчими, безпековими та гуманітарними діями, щоб ефективно подолати недавнє швидке зростання насильницьких конфліктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на які спирається автор. Приватизація державних послуг, що ґрунтується на неоліберальній ідеології, значною мірою поширилася по всьому світу протягом останніх десятиліть, але набула різних форм [1–3]. Це може статися як різка зміна політики, але також може діяти більш поступово. Спочатку історична неінституціоналістська література припускала, що держави загального добробуту значною мірою залежали від шляху розвитку, і, отже, зміни були або незначними та відносно безперервними, або великими та руйнівними [4]. Проте з тих пір стверджується, що поступові зміни також можуть бути трансформаційними та призвести до глибоких змін [6–7]. Коли реформи приватизації відбуваються поступово,

Швидкість реформування державної політики може служити різним завданням. Наприклад, було стверджено, що приватизація та неоліберальні реформи можуть бути запроваджені поступово, спеціально для обмеження ризику соціальної мобілізації та протесту проти них [8]. Однак вплив поступових реформ на соціальну опозицію може бути не таким прямим і односпрямованим, як здається. Можна, наприклад, очікувати, що подовження періоду, протягом якого розвиваються приватизація та неоліберальні реформи, може

мати інші наслідки, наприклад, дати соціальним акторам час для організації [9] та створення широких багатогалузевих коаліцій [10]. Причинно-наслідковий зв'язок також можна змінити: реформи можуть бути результатом мобілізації та сприяти процесу демобілізації. Зміни політики також можуть бути поступовими або повільними саме через те, що протидіюючі соціальні актори мобілізовані та беруть участь у протестах, або через відсутність мобілізації з боку підтримуючих соціальних акторів. Крім того, замість того, щоб зображати це явище як лінійне, було б доцільніше думати про державну політику та мобілізацію як про регулярну взаємодію в часі.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Дана стаття спрямована на те, щоб зосередитися на точці або процесі, за допомогою якого мобілізація та державна політика зустрічаються та формують одне одного. Замість того, щоб вивчати державну політику чи мобілізацію, ми хотіли б, запропонувати рамки та дослідження для мислення про ці два виміри політики разом.

Відповідно, пропонуються кілька прикладів, щоб припустити, наскільки глибоким був вплив у суспільному надбанні, зокрема на практиці, але також і в освіті (і навчанні) для підтримки та підтримки цієї практики, і, крім того, він аналізує деякі фактори які створили умови для такого успіху.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження ролі публічної політики в соціальних конфліктах.

Виклад основного матеріалу. Важко встояти перед запрошенням поміркувати про вплив руху за розв'язання конфліктів, і, враховуючи останні події у сфері державної політики – про що докладніше нижче – час не може бути кращим.

Оскільки проблеми дедалі більше стають локальними та глобальними, більш того, досвід управління конфліктами, що виникають у зв'язку з ними, відображає вплив сфери вирішення конфліктів. Подібно до того, як, скажімо, глобальні проблеми навколишнього середовища щодо якості повітря та води виходять за межі національних кордонів і вимагають міжнародних або міжнародних форумів, щоб займатися захистом і посиленням цих елементів (і, як було показано в іншому місці, використовувати досвід переговорів і вирішення конфліктів для прийняття рішень, які забезпечують вищі стандарти захисту навколишнього середовища), так само і з субнаціональними владними одиницями. Відбулися серйозні зміни в політичних функціях

і повноваженнях щодо прийняття рішень, центри влади перейшли до штатів і місцевостей. Ці структури часто не «відповідають» актуальним питанням політики та планування – використання землі; енергія; права на воду; якість повітря; утилізація відходів, щоб назвати декілька, що породжує потребу в нових підходах [11].

Грунтуючись на огляді всіх останніх конфліктів, який було зроблено як вхідні дані для дослідження, виявляється, що скарги на виключення зазвичай проявляються в чотирьох конкретних сферах: 1) доступ до влади; 2) доступ до природних ресурсів; 3) доступ до безпеки та правосуддя; і 4) доступ до основних послуг. Кожен з них має центральний економічний і соціальний вимір. Відсутність доступу до послуг рідко породжує достатню кількість скарг, щоб підтримувати насильство сама по собі, але може суттєво сприяти делегітимізації держави та зменшувати її здатність ефективно вирішувати проблеми ізоляції та розв'язувати конфлікти. Влада часто розглядається як відокремлена від економічної та соціальної політики, але політика децентралізації, участі та голосу громадян, а також прозорість у прийнятті бюджетних та економічних рішень – усе це, зрештою, про владу.

Держави створили механізми, які заохочують і підтримують переговори та посередництво, щоб державні інституції мали можливість приймати довгострокові рішення та вирішувати суперечки, що виникають, у спосіб, який зміцнює довіру до системи. І, окрім процесу інституціоналізації, це вплинуло на культуру: політики та керівники агентств, а також організовані громадяни шукають способи досягти консенсусу, залучити тих, кого стосуються певні рішення та мають жити з ними. Склався сприйнятливий клімат для розв'язання конфліктів, який створює поінформоване, активне громадянство. Крім того, було досягнуто виховний ефект, який, здається, є стійким [13–14].

Отже, в результаті їхніх запитів та запитів інших, спроби зрозуміти, які фактори пере-

шкоджають раціональним переговорам (один з основних аспектів переговорного опитування) дозволили зрозуміти взаємозв'язок між тим, як суперечливі питання «формується» для переговорів; операція та вплив, психологічних факторів (наприклад, уникнення ризику, уникнення втрат, реактивна девальвація; дисонанс тощо); роль емпатії та вплив стосунків на процес (і результати) переговорів, а також на рівень відповідності та вплив угод у довгостроковій перспективі. І, звісно, існує незліченна кількість інших точок зору, які підкорилися інтелектуальному аналізу та дослідженням, які додали цінності у світ політики та мали значний вплив на практику [15].

Таким чином, школи державної політики та планування виховують наступне покоління, яке розширить (і, можливо, розширить) вплив вирішення конфліктів. Опосередковані врегулювання підкреслюють важливість у плануванні та державній політиці отримати знання щодо процесів, які їх породжують і призводять до їх ефективної реалізації.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Вирішення конфліктів пройшов значну відстань у суспільному надбанні. Звичайно, є проблеми, і є щоденні нагадування про втрачені можливості – про ініціативи з вирішення конфліктів, які залишаються нереалізованими. Вплив двох десятиліть у сферах політики та планування не лише торкнувся наукового напрямку, викладання та практики, а також змінив традиційні способи управління, він фундаментально вплинув, у відомих випадках, на те, як громади приймають форму та функціонують, природу та обсяг громадянської активності. Всі пов'язані з основними силами, які формують світ, як усередині країни, так і в усьому світі, завдяки процесам, які ми набагато краще розуміємо завдяки досвіду та науці останніх кількох десятиліть, значна частина яких породила те, що ми називаємо конфліктом поле роздільної здатності.

Література:

1. Гречко Т. К. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку : навч. посіб. / Т. К. Гречко, С. А. Лісовський, С. А. Романюк, Л. Г. Руденко. Херсон : Грінь Д.С., 2015. 264 с
2. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / авт. кол. : Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валевський та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова. К. : НАДУ, 2010. 300 с.
3. Clark, David. 2002. "Neoliberalism and Public Service Reform: Canada in Comparative Perspective." *Canadian Journal of Political Science*, 35(4): 771–793.
4. Dufour, Pascale, and Marcos Ancelovici. 2018. "From Citizenship Regimes to Protest Regimes?," in M. Paquet, N. Nagels and A.-C. Fourot (eds). *Citizenship as a Regime: Canadian and International Perspectives*. Montreal : McGill-Queen's University Press. P. 165–185.

5. Furlong, Kathryn. 2010. "Neoliberal water management? Trends, limitations, reformulations." *Environment and Society: Advances in Research*. 1: 46–75
6. Giugni, Marco and Maria Grasso. 2015. *Austerity and Protest Popular Contention in Times of Economic Crisis*. New York/London: Routledge.
- Hacker, Jacob S. 2004. "Privatizing Risk without Privatizing the Welfare State: The Hidden Politics of Social Policy Retrenchment in the United States." *American Political Science Review*, 98(2): 243–260.
7. Herrera, Veronica and Alison E. Post. 2014. "Can Developing Countries Both Decentralize and Depoliticize Urban Water Services? Evaluating the Legacy of the 1990s Reform Wave." *World Development*. 64 (December): 621–641.
8. Lee Mudge, Stephanie. 2008. "What is Neo-liberalism?" *Socio-Economic Review* .6(4): 703–731.
9. Lorenz, Chris. 2012. "If You're So Smart, Why Are You under Surveillance? Universities, Neoliberalism, and New Public Management." *Critical Inquiry*. 38 (Spring): 599–629.
10. Mahoney, James and Kathleen Thelen. 2010. "A Theory of Gradual Institutional Change." In *Explaining Institutional Change: Ambiguity, Agency, and Power*, eds. James Mahoney and Kathleen Thelen, New York / Cambridge : Cambridge University Press.
11. McCarthy, John D. and Mayer N. Zald. 1977. "Resource Mobilization and Social Movements: A Partial Theory." *American Journal of Sociology*. 82(6): 1212–41.
12. Murillo, Maria Victoria. 2009. *Political Competition, Partisanship, and Policy Making in Latin American Public Utilities*. New York : Cambridge University Press.
13. Pierson, Paul. 1994. *Dismantling the Welfare State? Reagan, Thatcher, and the Politics of Retrenchment*. Cambridge : Cambridge University Press.
14. Pierson, Paul. 2000. "The Limits of Design: Explaining Institutional Origins and Change." *Governance*. 13(4): 475–99.
15. Streeck, Wolfgang and Kathleen Thelen. 2005. "Introduction: Institutional Change in Advanced Political Economies." In *Beyond Continuity. Institutional Change in Advanced Political Economies*, eds. Streeck, Wolfgang and Kathleen Thelen. Oxford : Oxford University Press.

References:

1. Hrechko T. K. Publichne upravlinnia v zabezpechenni staloho (zbalansovanoho) rozvytku : navch. posib. / T. K. Hrechko, S. A. Lisovskyi, S. A. Romaniuk, L. H. Rudenko. Kherson : Hrin D.S., 2015. 264 s.
2. Kontseptualni zasady vzaiemodii polityky y upravlinnia : navch. posib. / avt. kol. : E. A. Afonin, Ya. V. Berezhnyi, O. L. Valevskyi ta in. ; za zah. red. V. A. Rebkala, V. A. Shakhova, V. V. Holub, V. M. Koza-kova. K. : NADU, 2010. 300 s.
3. Clark, David. 2002. "Neoliberalism and Public Service Reform: Canada in Comparative Perspective." *Canadian Journal of Political Science*. 35(4): 771–793.
4. Dufour, Pascale, and Marcos Ancelovici. 2018. "From Citizenship Regimes to Protest Regimes?," in M. Paquet, N. Nagels and A.-C. Fourot (eds). *Citizenship as a Regime: Canadian and International Perspectives*. Montreal : McGill-Queen's University Press. P. 165–185.
5. Furlong, Kathryn. 2010. "Neoliberal water management? Trends, limitations, reformulations." *Environment and Society : Advances in Research* 1: 46–75
6. Giugni, Marco and Maria Grasso. 2015. *Austerity and Protest Popular Contention in Times of Economic Crisis*. New York/London: Routledge.
- Hacker, Jacob S. 2004. "Privatizing Risk without Privatizing the Welfare State: The Hidden Politics of Social Policy Retrenchment in the United States." *American Political Science Review* 98(2): 243–260.
7. Herrera, Veronica and Alison E. Post. 2014. "Can Developing Countries Both Decentralize and Depoliticize Urban Water Services? Evaluating the Legacy of the 1990s Reform Wave." *World Development*. 64 (December): 621–641.
8. Lee Mudge, Stephanie. 2008. "What is Neo-liberalism?" *Socio-Economic Review*. 6(4): 703–731.
9. Lorenz, Chris. 2012. "If You're So Smart, Why Are You under Surveillance? Universities, Neoliberalism, and New Public Management." *Critical Inquiry*. 38 (Spring): 599–629.
10. Mahoney, James and Kathleen Thelen. 2010. "A Theory of Gradual Institutional Change." In *Explaining Institutional Change: Ambiguity, Agency, and Power*, eds. James Mahoney and Kathleen Thelen, New York / Cambridge : Cambridge University Press.
11. McCarthy, John D. and Mayer N. Zald. 1977. "Resource Mobilization and Social Movements: A Partial Theory." *American Journal of Sociology*. 82(6): 1212–41.
12. Murillo, Maria Victoria. 2009. *Political Competition, Partisanship, and Policy Making in Latin American Public Utilities*. New York : Cambridge University Press.
13. Pierson, Paul. 1994. *Dismantling the Welfare State? Reagan, Thatcher, and the Politics of Retrenchment*. Cambridge: Cambridge University Press.
14. Pierson, Paul. 2000. "The Limits of Design: Explaining Institutional Origins and Change." *Governance* 13(4): 475–99.
15. Streeck, Wolfgang and Kathleen Thelen. 2005. "Introduction: Institutional Change in Advanced Political Economies." In *Beyond Continuity. Institutional Change in Advanced Political Economies*, eds. Streeck, Wolfgang and Kathleen Thelen. Oxford : Oxford University Press.